ET INDISK TRYK

Det startede for et par år siden i Indien. Jeg havde skrevet min anden indiske roman, og havde leget med tanken, men det forekom mig alligevel for uoverskueligt. Det var først da min indiske ven foreslog det og tilbød at hjælpe, at jeg kastede mig ud i det.

Jeg har svært ved at beskrive min glæde og stolthed, da jeg bagefter sad og bladrede i de bøger som jeg havde fået trykt i Jodhpur i den nordindiske delstat Rajasthan. Jodhpur er omgivet af ørkenagtige landskaber, der grænser op til verdens tredjestørste ørkenområde, Thar-ørknen, der strækker sig over mod Pakistan.

Jeg befandt mig i toget i sydlig retning mod Bombay, mens tørre og sandede landskaber gled forbi det åbne togvindue. Tesælgeren havde lige været igennem togvognen.

Mens jeg rejste ned gennem landet blev det kvarte ton bøger jeg havde fået trykt, syet ind i ostelærred, forseglet og afsendt som skibsfragt til Danmark.

Hvorfor Indien?

I Indien kan alting og ingenting lade sig gøre. Umulige ting kan ret let lade sig gøre, mens tilsyneladende enkle og banale ting tager en evighed. Det skal man være indstillet på. Min trykker siger altid: -Of cause I can!

Når han viser mig resultatet, nægter han at se hvad jeg mener er gået galt og skal ændres. Han foregiver tit, at han slet ikke kan se det.

Selve trykkeriet er et lille rum, hvor trykpressen nok er elektrificeret, men farven skal duppes på manuelt. Lige op ad den står en stor tilskærermaskine og et skrivebord, hvor trykkeren og hans kone sidder ved hver sin computer, når der ellers er strøm.

Resten af rummet er proppet med papirruller og tryksager. Foran skrivebordet kan der lige klemmes et par skamler ind. Det er der jeg sidder og drikker te, mens dagene går. Uden at der tilsyneladende sker noget, og når det så endelig går op for trykkeren at de allerede er håbløst bagud, retter de skuden op og sætter sejl, men det er jo stadig i indisk tempo. Varmen gør sit.

Midt på dagen ligger de unge mænd og sover i skyggen eller inde i rummet oven på de store papirruller. Hele samfundet går i stå. Min indiske ven bliver sur, når jeg udpeger alle de sovende indere for ham. Han mener at det bare er mine fordomme, men det benægter jeg, mens jeg peger en ny ud for ham. For de er jo også kendt for deres flid. Det får ham kun til at gasse motorcyklen yderligere op, for han ved at jeg hader at han kører stærkt. Især når jeg sidder bagpå. Vi kører ad veje med enorme huller i asfalten. Ud og ind mellem mennesker, dyr, knallerter, cyklister og lastbiler. Og så er der de hellige køer. De findes både inden for trykkeribranchen og i trafikken. Pludselig står de der, midt i det hele og fylder op. De er tilsyneladende helt upåvirkede af den kaotiske trafik omkring dem. De står der bare og drøvtygger.

Kvaliteten af det trykte svinger meget, og det skyldes at de unge mænd, der står for den praktiske udførelse af arbejdet, meget hellere vil kigge efter piger end indbinde bøger. Jeg ville ønske at de bare holdt inde med arbejdet mens de glor, men de fortsætter, og til deres store forbavselse går der kludder i det.

Det man bruger maskiner til andre steder, bliver her lavet i hånden. Bogbindingen foregår udenfor på gaden. Der sidder de, disse hvalpede unge mænd på trappetrinnene op til trykkeribiksen. De bruger ikke arbejdsborde, for de har ikke nogen.

Et papstykke bliver smurt med lim og lagt på et stykke lærred, hvis kanter bukkes rundt om pappet, der igen fastlimes til bogens trykte sider. Det er så overskueligt, når det gøres i hånden. Bagefter trykkes titlen på stofindbindingen med silketryk.

De har lånt en seng af naboen. Den er anbragt ude på gaden, hvor bøgerne bliver lagt til tørre i solen. Ved siden af står teen som de nipper til imens.

Jeg elsker timerne sammen med dem på gaden, mens stablerne med bøger vokser.

Men håndindbindingen er jeg igen gået væk fra, da det fine ørkensand satte sig fast i den våde lærredsindbinding, og den efterfølgende rengøring af bøgerne blev for omfattende, så nu nøjes jeg med at få dem limindbundet med blødt omslag. Jeg er også gået væk fra den tre måneders lange skibsfragt. Nu får jeg dem fløjet hjem.

Trykkeprocessen var en prøvelse den første gang. Men det lykkedes, selv om jeg først fik det sidste fra trykpressen, da trykkeren kom løbende med det på perronen lige inden toget blev fløjtet til afgang.

Siden er jeg vendt tilbage hver vinter. For at besøge min indiske ven og hans familie og for at drikke mere te med postmesteren, med bankdirektøren, med trykkeren og de unge mænd der arbejder for ham – og for at få trykt flere bøger.

I årene 2004-2012 rejste jeg årligt til Indien, hvilket resulterede i to indiske romaner, hvoraf den anden, ”Ørkendrømme" (Epigraf, 2008) var Forlaget Epigrafs første udgivelse.

Til og med 2012 blev alle forlagets bøger trykt i Indien.

Men bagefter blev produktionen flyttet tilbage til Danmark. Fra 2014-20 af blev forlagets bøger trykt hos Scandinavian Book A/S i Århus.

Michael Svennevig